

Ministerstvo vnitra
České republiky

**Aktualizace Strategie vlády v boji proti korupci na období
let 2006 až 2011**

Praha 2008

1 Úvod.....	2
2 Plnění doporučení, která byla České republice dána mezinárodními skupinami pro boj s korupcí v rámci jejího hodnocení.....	5
2.1 Zavedení jednotných předpisů upravujících normy pro přijímání darů, prohlášení o osobních zájmech, jiných vykonávaných činnostech a situace, kdy státní úředníci a zaměstnanci územních samosprávných celků přecházejí do soukromého sektoru.....	5
2.2 Přijímání státních zaměstnanců a úředníků územních samosprávných celků na základě výběrového řízení.....	6
2.3 Školení a vzdělávání zaměstnanců ve veřejné správě v oblasti etického chování a boje proti korupci.....	6
2.4 Zavedení odpovědnosti právnických osob.....	6
3 Závěrečná doporučení zprávy o pilotním provozu protikorupční linky 199.....	7
3.1 Propagace protikorupční linky 199.....	7
3.2 Informace o kontaktních telefonních linkách a emailech pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání v jednotlivých ústředních orgánech státní správy.....	7
4 Výsledky jednání meziresortní koordinační skupiny pro boj s korupcí.....	15
4.1 Zpracování, implementace a pravidelná aktualizace interních protikorupčních předpisů ústředních orgánů státní správy.....	15
4.2 Novelizace zákonů o obcích, krajích a hl. m. Praze.....	15
4.3 Novelizace zákona o střetu zájmů.....	15
4.4 Stanovení pravidel tzv. legitimního lobbingu.....	16
4.5 Posílení závaznosti a vymahatelnosti zjištění a závěrů kontrol Nejvyššího kontrolního úřadu.....	16
4.6 Formulace pravidel, za kterých by stát přistupoval na arbitráže namísto soudního řízení (pravidla pro uzavírání rozhodčích doložek).....	16
4.7 Zavedení pravidel pro zjednodušení vymáhání tzv. regresivní odpovědnosti veřejných funkcionářů.....	17
4.8 Změna Jednacího řádu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a Jednacího řádu Senátu Parlamentu ČR.....	17
5 Závěry.....	18

1 Úvod

Strategie vlády v boji proti korupci byla schválena usnesením vlády ze dne 25. října 2006 č. 1199 o Strategii vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011. Usnesení bylo následně pozměněno usnesením vlády ze dne 18. června 2007 č. 676 ke Zprávě o korupci v České republice za léta 2005 – 2006 a o plnění Aktualizovaného vládního programu boje proti korupci. Každému resortu byly zadány úkoly, jejichž realizací je Strategie postupně naplňována.

V uplynulém období se podařilo realizovat řadu opatření v boji proti korupci. Opatřením, které umožňuje realizaci zrovnoprávnění elektronické a listinné formy komunikace občana s úřadem a úřadů navzájem, bylo schválení zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentu. Dále byl zpracován a vládou schválen soubor dokumentů, jež mají za úkol minimalizovat státní regulaci, zjednodušit legislativu a zvýšit transparentnost legislativního procesu. Přijetím usnesení vlády ze dne 13. srpna 2007 č. 877 o Obecných zásadách pro hodnocení dopadů regulace (RIA) a novelizací Legislativních pravidel vlády provedenou usnesením vlády ze dne 18. července 2007 č. 816 k návrhu změn Legislativních pravidel vlády a Jednacího řádu vlády byla do procesu přípravy právních předpisů zapracována povinnost provádět vyhodnocení dopadů (tzv. RIA). Toto opatření zabrání vytvářet nadbytečnou byrokratickou zátěž u nově přijímaných právních předpisů a zároveň pomůže zprůhlednit legislativní proces zavedením institutu veřejného připomínkového řízení prostřednictvím internetu tak, jak bylo přijato usnesením vlády ze dne 13. srpna 2007 č. 879 k návrhu postupu zavedení metodiky pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů. Rovněž konzultace s dotčenými stranami jsou pevnou součástí procesu RIA.

Dále byla Ministerstvem vnitra zřízena centrální protikorupční linka 199, která je provozována nevládní neziskovou organizací Transparency International – Česká republika, o. p. s. Závěrečná zpráva o provozu protikorupční linky 199 za pilotní období od 19. září 2007 do 29. února 2008 byla vládou vzata na vědomí usnesením vlády ze dne 23. července 2008 č. 915. V současnosti probíhá dlouhodobý provoz linky.

Zjednodušení komunikace s úřady bylo umožněno přijetím zákona č. 269/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy včetně novely zákona o Rejstříku trestů. Ten umožňuje spuštění sítě kontaktních míst, která lidem zjednoduší komunikaci s úřady. Cílem projektu Czech POINT (Českého podacího ověřovacího informačního národního terminálu) je poskytnout občanům ověřené výpisy z centrálních státních evidencí a rejstříků na jednom místě, aniž by občan musel navštívit několik různých úřadů státní správy. Jedná se o výpisy z Katastru nemovitostí, z Obchodního rejstříku, ze Živnostenského rejstříku, od roku 2008 přibyla možnost žádat o výpis z Rejstříku trestů a od 1. července 2008 také možnost podání živnosti.

V oblasti trestního práva byl schválen zákon č. 135/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) ve věci protikorupčního agenta. Zákon mění ustanovení §158e odst. 1 trestního řádu tak, že se výslovně rozšiřuje okruh trestných činů, u nichž je útvar Policie České republiky oprávněn v trestním řízení použít agenta, a to o trestné činy související s korupcí. Konkrétně o trestný čin přijímání úplatku podle §160 trestního zákona, trestný čin podplácení podle §161 trestního zákona a trestný čin nepřímého úplatkářství podle §162 trestního zákona. Ostatní podmínky použití agenta (§158e odst. 2 až 8 trestního řádu) se nemění. Zákonem č. 122/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, bylo kromě zpřísnění trestních sazeb za trestné činy postihující úplatkářství zavedeno také povinné ukládání trestu zákazu činnosti osobám odsouzeným za korupční jednání spáchané v souvislosti s veřejnými zakázkami, veřejnými soutěžemi, dražbami, insolvenčním řízením a koncesním řízením, byly zpřísněny tresty za trestný čin zkraslování údajů o stavu hospodaření a jmění, neboť falšování účetních dokladů může být častou formou zastírání kriminálního původu výnosů z trestné činnosti, včetně korupce, byla rozšířena definice zahraničního veřejného činitele pro účely úplatkářství, vyloučena aplikace institutu účinné lítosti u podplácení zahraničního

veřejného činitele a zrušena omezení, která nedovolují daňovým úředníkům oznamovat ve všech případech orgánům činným v trestním řízení případy korupce odhalené během daňové kontroly.

Zároveň byly v uplynulém období některé úkoly zrušeny. Jedná se o úkoly uložené usnesením vlády ze dne 25. října 2006 č. 1199 ministru spravedlnosti a předsedovi Legislativní rady vlády. Úkol II./2. aa) předložit vládě do 31. března 2007 návrh na vytvoření specializovaného senátu u vyššího soudu a na vytvoření zvláštního útvaru působícího při vrchním státním zastupitelství, do jejichž působnosti bude náležet stíhání korupce veřejných činitelů a korupce při veřejných zakázkách, veřejných soutěžích a dražbách a dalších významných činnostech obecného zájmu byl zrušen usnesením vlády ze dne 24. září 2007 č. 1181. Úkoly II./2. ac) předložit vládě do 31. března 2007 návrh zákonné úpravy směřující ke snížení a zamezení nárůstu nadměrné byrokratické zátěže včetně zakotvení práva osob na ochranu před byrokratickou zátěží a II./2. ad) předložit vládě do 31. března 2007 návrh věcného záměru úpravy tzv. legitimního lobbingu byly zrušeny usnesením vlády ze dne 27. června 2007 č. 715. Úkol II./2. bb) předložit vládě do 31. března 2007 návrh na změnu Jednacího řádu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a Jednacího řádu Senátu Parlamentu České republiky s cílem upravit proces uplatňování pozměňovacích návrhů, byl zrušen usnesením vlády ze dne 25. července 2007 č. 853. Úkol č. II./6. uložený místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí předložit vládě do 31. května 2007 návrh věcného záměru právní úpravy na zvýšení hmotné odpovědnosti zaměstnanců a veřejných funkcionářů byl zrušen usnesením vlády ze dne 27. června 2007 č. 715.

Otázka zavedení institutu odpovědnosti právnických osob do českého právního řádu je jedním z hlavních témat Aktualizace Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011. S ohledem na úmluvy mezinárodních skupin pro boj s korupcí, které byly v minulosti Českou republikou ratifikovány (OECD, GRECO), je zavedení institutu odpovědnosti právnických osob do českého právního řádu nutné. Návrh zákona o trestní odpovědnosti právnických osob připravilo v minulosti Ministerstvo spravedlnosti, ten byl však odmítnut velkou většinou poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Kvůli absenci institutu odpovědnosti právnických osob v českém právním řádu je Česká republika opakovaně a důrazně kritizována jak mezinárodními skupinami pro boj s korupcí (OECD, GRECO), tak Evropskou unií. Ze stejného důvodu dosud nebyla ratifikována Úmluva OSN proti korupci, kterou Česká republika podepsala již roku 2005.

Ministerstvo vnitra vyhodnotilo tuto situaci jako neúnosnou a řešení výše zmíněného problému se ujalo i přes jeho značnou problematičnost a přestože tato problematika nenáleží přímo do působnosti Ministerstva vnitra a počátkem roku 2007 byly podniknuty konkrétní kroky, díky nimž byl legislativní proces ve zmíněné záležitosti opět uveden do pohybu. Věcný záměr zákona o odpovědnosti právnických osob za správní delikty spáchané jednáním, které je u fyzických osob postihováno jako trestný čin a k jehož postihu u právnických osob zavazuje mezinárodní smlouva nebo právní předpis Evropských společenství byl v nedávné době projednán dotčenými subjekty v rámci vnějšího připomínkového řízení. Z vnějšího připomínkového řízení vzešly závažné připomínky. Aby Ministerstvo vnitra po jejich posouzení a vyhodnocení mohlo dostát svému úkolu, rozhodlo se předat vládě do 31. března 2009 informaci o problémech přípravy věcného záměru zákona o správní odpovědnosti právnických osob za jednání, k jehož postihu zavazují mezinárodní smlouvy. Vláda posoudí navrhované varianty řešení a rozhodne, ke které se přikloní. Na základě tohoto rozhodnutí bude Ministerstvo vnitra dále postupovat. Ministerstvo vnitra tak v nejbližší době odstraní kritický pohled mezinárodních organizací na zmíněnou záležitost i na Českou republiku jako celek.

Aktualizace Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011 je předkládána na základě usnesení vlády ze dne 28. dubna 2008 č. 492 ke Zprávě o plnění úkolů Strategie vlády v boji proti korupci za období let 2006 až 2007, které ukládá ministru vnitra zpracovat na základě Zprávy a předložit vládě do 31. října 2008 návrh aktualizace Strategie vlády v boji proti korupci. Termín byl usnesením vlády ze dne 24. listopadu 2008 č.

1482 ke zprávě o plnění úkolů uložených vládou s termínem plnění od 1. října do 31. října 2008 prodloužen do 31. prosince 2008. Tento termín byl usnesením vlády ze dne 26. ledna 2009 č. 116 ke zprávě o plnění úkolů uložených vládou s termínem plnění od 1. prosince do 31. prosince 2008 prodloužen do 28. února 2009.

Cílem aktualizace Strategie vlády v boji proti korupci je zajistit plnění některých konkrétních úkolů přispívajících k boji proti korupci a přidat úkoly nové. Aktualizace Strategie vlády v boji proti korupci vychází jak z doporučení obsažených ve Zprávách o plnění doporučení Skupiny států v boji proti korupci GRECO (Group of States against Corruption) při Radě Evropy, schválené na jejím 38. plenárním zasedání ve Štrasburku 13. června 2008 a Pracovní skupiny OECD proti podplácení¹, tak ze závěrů „Závěrečné zprávy o provozu protikorupční linky 199 za pilotní období od 19. září 2007 do 29. února 2008“, která byla vzata vládou na vědomí usnesením vlády ze dne 23. července 2008 č. 915, a ze závěrů jednání meziresortní koordinační skupiny pro boj s korupcí.

¹ „Zpráva o plnění doporučení Českou republikou v rámci druhého hodnotícího kola Skupinou států v boji proti korupci (Group of States against Corruption – GRECO)“ (dále jen Zpráva GRECO) „Zevrubná zpráva o plnění doporučení vyplývajících ze Zprávy o uplatňování Úmluvy a Doporučení z roku 1997 o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích rok po jejím přijetí Pracovní skupinou OECD proti podplácení“ (dále jen Zpráva OECD).

2 Plnění doporučení, která byla České republice dána mezinárodními skupinami pro boj s korupcí v rámci jejího hodnocení

GRECO (Group of States against Corruption – Skupina států v boji proti korupci) je orgán Rady Evropy ustavený roku 1998, ČR přistoupila ke GRECO v roce 2002. Hlavní činností GRECO je monitoring implementace protikorupčních instrumentů Rady Evropy, zejména Trestněprávní úmluvy Rady Evropy proti korupci, Občanskoprávní úmluvy Rady Evropy proti korupci, Doporučení Rady o Kodexech chování veřejných činitelů a Rezoluce Výboru ministrů o 20 vúdčích zásadách boje proti korupci. Proces hodnocení státu probíhá ve třech kolech. V prvním evaluačním kole jsou hodnoceny obecné otázky, např. nezávislost, specializace a význam orgánů spojených s bojem proti korupci, systém imunit. Ve druhém evaluačním kole je hodnoceno, zda je v zákonech daného státu zakotvena odpovědnost právnických osob, dále způsob konfiskace majetku a problematika veřejné správy. Třetí evaluační kolo se zabývá skutkovou podstatou trestných činů a transparentním financováním politických stran.

První evaluační kolo bylo v ČR skončeno v roce 2007, doporučení byla splněna částečně, stále není uspokojivě vyřešen např. systém poslaneckých imunit. Zpráva o druhém evaluačním kole ČR byla přijata v květnu 2006, z ověřovací zprávy, která byla schválena na 38. plenárním zasedání GRECO ve Štrasburku 13. června 2008, vyplývá, že Česká republika nesplnila řadu doporučení. Ve své zprávě vyjádřila skupina GRECO konkrétní obavy v tom smyslu, že pouze jedno z pěti doporučení týkajících se veřejné správy, což je téma druhého kola hodnocení, bylo realizováno uspokojivě. Vyzývá k řešení trvalé absence smysluplného ustanovení o odpovědnosti právnických osob za trestné činy úplatkářství, praní peněz a nepřímého úplatkářství a závěrem vybízí k urychlení úsilí při zavádění právních předpisů upravujících střet zájmů, při postupování pro přijímání pracovníků na základě výběrového řízení, při oznamování korupce a ochraně oznamovatelů a povinném školení úředníků v oblasti protikorupčních opatření, bezúhonnosti a etického chování. Informace o plnění těchto doporučení mají být skupině GRECO předloženy do 31. prosince 2009.

2.1 Zavedení jednotných předpisů upravujících normy pro přijímání darů, prohlášení o osobních zájmech, jiných vykonávaných činnostech a situace, kdy státní úředníci a zaměstnanci územních samosprávných celků přecházejí do soukromého sektoru

Podle Zprávy GRECO bylo doporučení vi. *„Zavedení jednotných předpisů upravujících skutečné a potenciální střety zájmů, které by měly obsahovat i normy pro (i) přijímání darů, (ii) prohlášení o osobních zájmech, (iii) jiných vykonávaných činnostech a (iv) situace, kdy státní úředníci a zaměstnanci přecházejí do soukromého sektoru; tyto předpisy by měly také stanovit odpovídající mechanismy, jež by umožňovaly dodržování výše uvedených norem.“* realizováno jen z části.

Nedostatky v plnění tohoto doporučení jsou chápány především v úzkém pojetí ustavení systému přecházení státních zaměstnanců do soukromého sektoru (tzv. revolving doors/pantouflage) jak v zákoně č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, tak v zákoníku práce (zákon 262/2006 Sb.). V doporučení je navíc požadováno zavedení jednotných předpisů upravujících střet zájmů nejen pro kategorie poměrně vysoce postavených činitelů, ale obecně pro všechny zaměstnance veřejné správy. Navrhuje se proto toto doporučení legislativně zajistit implementací do zákona o střetu zájmů.

2.2 Přijímání státních zaměstnanců a úředníků územních samosprávných celků na základě výběrového řízení

Podle Zprávy GRECO nebylo doporučení vii. *„Zavést a implementovat zákony, které vyžadují přijímání státních zaměstnanců a úředníků územních samosprávných celků na základě výběrového řízení, a to na všech úrovních státní správy.“* realizováno.

Jelikož zákoník práce (zákon č. 262/2006 Sb.) neobsahuje žádná ustanovení o přijímání zaměstnanců veřejné správy a zákon o úřednících územních samosprávných celků (zákon č. 312/2002 Sb.) předepisuje postup pouze pro přijímání (na základě výběrového řízení) vyšších vedoucích pracovníků a pracovníků a osob s pracovní smlouvou uzavřenou na dobu neurčitou zaměstnaných na územním samosprávném celku, a vzhledem k pochybnostem GRECO o aplikaci těchto ustanovení v praxi, se navrhuje toto doporučení legislativně zajistit implementací do připravovaného zákona o úřednících.

2.3 Školení a vzdělávání zaměstnanců ve veřejné správě v oblasti etického chování a boje proti korupci

Podle Zprávy GRECO je doporučení x. *„Zavedení pravidel vyžadujících periodické a průběžné školení o protikorupčních opatřeních, etickém chování a bezúhonnosti pro všechny státní zaměstnance a úředníky územních samosprávných celků.“* realizováno pouze částečně.

Současný systém proškolení zaměstnanců veřejné správy v oblasti protikorupčních opatření, etického chování a bezúhonnosti v České republice je podle skupiny GRECO nedostatečný. Povinnost navštěvovat školící kurzy na téma protikorupčních opatření, etického chování a bezúhonnosti má být povinný pro všechny zaměstnance veřejné správy, s rozlišením mezi různými kategoriemi zaměstnanců veřejné správy a různými obory správy, přičemž např. zaměstnanci ve vysoce rizikových funkcích nebo oborech, by měli takové kurzy navštěvovat častěji a jejich témata by se měla více specializovat na protikorupční opatření, etické chování a bezúhonnost.

Je proto nutné celkově posílit systém protikorupčního vzdělávání ve veřejné správě. Toto doporučení se navrhuje legislativně zajistit implementací do připravovaného zákona o úřednících.

2.4 Zavedení odpovědnosti právnických osob

Podle Zprávy GRECO nebylo doporučení xii. *„Zavést odpovědnost právnických osob v souladu s Trestněprávní úmluvou o korupci a zavést efektivní, přiměřené a odrazující sankce.“* realizováno. Zároveň bylo Pracovní skupinou OECD proti podplácení ve Zprávě OECD doporučeno *„aby Česká republika bezodkladně zavedla institut odpovědnosti právnických osob za podplácení zahraničních veřejných činitelů a zavedla sankce, jež budou účinné, přiměřené a odrazující“*.

Přes řadu pokusů v minulosti právně ošetřit tuto problematiku nebyl záměr zavést institut trestní odpovědnosti právnických osob do právního řádu naplněn. V nedávné době byl zpracován a předložen do vnějšího připomínkového řízení věcný záměr zákona o odpovědnosti právnických osob za správní delikty spáchané jednáním, které je u fyzických osob postihováno jako trestný čin a k jehož stíhání zavazuje mezinárodní smlouva nebo právní předpis Evropských společenství. Z vnějšího připomínkového řízení vzešly závažné připomínky. Aby Ministerstvo vnitra po jejich posouzení a vyhodnocení mohlo dostát svému úkolu, rozhodlo se předat vládě do 31. března 2009 informaci o problémech přípravy věcného záměru zákona o správní odpovědnosti právnických osob za jednání, k jehož postihu zavazují mezinárodní smlouvy. Vláda posoudí navrhované varianty řešení a rozhodne, ke které se přikloní. Na základě tohoto rozhodnutí bude Ministerstvo vnitra dále postupovat.

3 Závěrečná doporučení zprávy o pilotním provozu protikorupční linky 199

Závěrečná zpráva o provozu protikorupční linky 199 za pilotní období od 19. září 2007 do 29. února 2008 byla vzata vládou na vědomí usnesením vlády ze dne 23. července 2008 č. 915. Dle provozovatele linky lze vysledovat evidentní podmíněnost počtu volání na linku na propagaci této služby v médiích, a proto ze závěrečných doporučení Zprávy vyplývá, že je nutné zajistit průběžnou propagaci linky 199. Z důvodu centralizace provozu linek poskytujících právní poradenství v boji proti korupci navrhol provozovatel linky zrušení jiných protikorupčních linek provozovaných veřejnou správou. Na základě tohoto požadavku bylo usnesením vlády ze dne 23. července 2008 č. 915 ústředním orgánům státní správy uloženo zpracovat zprávu o využitelnosti kontaktních telefonních linek a emailů pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání. Informace o kontaktních telefonních linkách a emailech pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání v jednotlivých ústředních orgánech státní správy viz níže.

3.1 Propagace protikorupční linky 199

Ze Závěrečné zprávy o provozu protikorupční linky 199 za pilotní období od 19. září 2007 do 29. února 2008, která byla vzata vládou na vědomí usnesením vlády ze dne 23. července 2008 č. 915, jednoznačně vyplývá nutnost stálé mediální propagace protikorupční linky 199. Navrhuje se proto, aby byla tato propagace ministrem vnitra zajištěna.

3.2 Informace o kontaktních telefonních linkách a emailech pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání v jednotlivých ústředních orgánech státní správy

Usnesením vlády ze dne 23. července 2008 č. 915 k Závěrečné zprávě o provozu protikorupční linky 199 za pilotní období od 19. září 2007 do 29. února 2008 bylo uloženo členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy zpracovat zprávu o využitelnosti kontaktních telefonních linek a emailů pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání a předložit tuto zprávu do 31. srpna 2008 ministru vnitra. Ze zpráv, které ministr vnitra obdržel, byly získány následující informace:

Ministerstvo dopravy:

Ministerstvo dopravy má na svých internetových stránkách uveřejněny kontakty (telefonní číslo, faxové číslo a emailová adresa) na něž mají možnost návštěvníci internetových stránek Ministerstva dopravy oznámit podezření na korupční jednání nebo se obrátit se stížností, která se týká Ministerstva dopravy nebo jeho zaměstnanců a zaměstnanců organizací v resortu dopravy. (stiznosti@mdcr.cz, telefon: 225 131 048, fax: 225 131 671). Rovněž je uveden kontakt na bezplatnou telefonní linku v Bruselu, která slouží všem občanům České republiky pro hlášení anonymních podezření na zneužití prostředků z rozpočtu Evropských společenství. Zároveň jsou návštěvníci internetových stránek Ministerstva dopravy upozorněni na celostátní protikorupční linku 199.

Mimo Ministerstva dopravy mají své vlastní emailové adresy a telefonní linky pro hlášení podezření na korupci u svých zaměstnanců ještě organizace v resortu a to Drážní inspekce, Ředitelství silnic a dálnic ČR a Centrum služeb pro silniční dopravu. Za uplynulý rok nebylo učiněno žádné podání ani oznámení na podezření z korupčního jednání.

Ministerstvo financí:

Protikorupční linka Ministerstva financí 257 043 800 a emailová adresa korupce@mfcz.cz jsou v provozu od 12. července 2004. Slouží pro oznamování případů korupčního jednání v resortu financí, tj. na ministerstvu, finančních ředitelstvích, finančních úřadech, u celní správy, Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových a také k příjmu informací na podezření z korupce a případné nesrovnalosti v oblasti programů EU. Příjem a zpracování podnětů zabezpečují krom jiného pracovníci odboru Interní audit a inspekce,

oddělení Inspekce, kteří absolvovali odborná školení a kurzy nezbytné pro obsluhu linky. Za období dosavadního provozu (12. července 2004 – 15. srpna 2008) bylo přijato 364 oznámení, z toho 201 prostřednictvím telefonní linky a 163 na emailovou adresu. Policii ČR bylo předáno 36 oznámení k prověření.

Zájem veřejnosti o resortní protikorupční linku a email trvá. Informace o kontaktních spojeních je pro veřejnost již vžitá. Ministerstvo financí navrhuje neomezovat ohlašovací možnosti občanů pouze na jednu centralizovanou linku 199 z důvodu předpokládaného nárůstu finančních prostředků, vynakládaných státem na její činnost. Resortní linky by měly nadále sloužit občanům dle odborností jednotlivých resortů a každý jednotlivec by měl mít právo volby, na koho se obrátí se svými problémy a poznatky. Provozovatel jediné linky nemůže zajistit odbornost jednotlivých resortů.

Celní správa České republiky:

V roce 2007 provozovala Celní správa ČR protikorupční linku na placeném čísle 261 333 999. Od 1. ledna 2007 do 30. listopadu 2007 byly na záznamníku této linky registrovány 2 zprávy. K 1. prosinci 2007 byla uvedena do provozu bezplatná protikorupční telefonní linka č. 800 232 222. Tato linka má celostátní působnost. Od 1. prosince 2007 do 31. prosince 2007 bylo na tuto linku přijato celkem 51 zpráv. Od 1. ledna 2008 do 30. června 2008 bylo přijato celkem 45 zpráv.

K elektronickému podávání oznámení a podnětů na podezření z možného korupčního jednání má Celní správa ČR zřízenou emailovou adresu korupce@cs.mfcr.cz. Na tuto adresu byla v roce 2007 doručena 3 podání. Od 1. ledna 2008 do 30. června 2008 byla doručena 4 podání.

Ministerstvo kultury:

Ministerstvo kultury neprovozuje samostatnou protikorupční telefonní linku ani emailovou adresu. V rámci resortu Ministerstva kultury je zřízena samostatná emailová adresa pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání (korupce@nm.cz) u státní příspěvkové organizace Národní muzeum. Jiné kontaktní telefonní linky ani emaily zřízeny nejsou. Na samostatnou emailovou adresu Národního muzea dosud nebyl doručen žádný podnět na podezření z možného korupčního jednání. Ministerstvo kultury samo zřízení samostatné protikorupční linky či emailové adresy nepřipravuje.

Ministerstvo kultury považuje provozování protikorupčních linek za vhodné a potřebné, doporučuje však zvážit omezení jejich počtu nejvýše na 4 linky, a to kromě linky 199 ještě na linky na ministerstvech financí a vnitra, případně obrany. Všechny tyto linky a emailové adresy je nutné více prezentovat, aby vešly do obecného povědomí veřejnosti. Bude vhodné stanovit zásady meziresortní spolupráce a součinnosti s linkou 199, aby bylo možné obdržené podněty vždy operativně řešit v resortu, do něhož věcně náleží.

Ministerstvo obrany:

Schránka elektronické pošty pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání korupce@army.cz byla zřízena v roce 2002 a po celou dobu je spravována Inspekcí ministra (ministřyně) obrany (referát odvolání analýz). Zřízení linky, její provoz ani obsluha nepředstavuje potřebu zvláštního personálního zabezpečení finančních nákladů. Existence emailu, spravovaného nejvyšším rezortním orgánem, má své opodstatnění. Praktickým dopadem provozu emailu je každodenní sledování došlých podání a rozhodnutí, jak s nimi naložit. Elektronická adresa je za uplynulá léta v povědomí široké vojenské i občanské veřejnosti a je přístupná všem, kteří se rozhodnou oznámit možné korupční jednání zejména příslušníků rezortu Ministerstva obrany. Od 1. ledna 2008 do 25. srpna 2008 bylo doručeno 25 podání, z nichž u 23 bylo vyhodnoceno hledisko korupce. V roce 2007 bylo do protikorupční schránky doručeno 23 podání, která byla ve 22 případech dále řešena.

Ministerstvo obrany v souladu se svými předchozími stanovisky pokládá provoz vlastní „protikorupční linky“ (schránky elektronické pošty) za velice přínosné a důležité opatření snižující korupční rizika při rozsáhlých činnostech příslušníků Ministerstva obrany. V

porovnání s telefonickou linkou umožňuje přijímání podání elektronickou cestou i následnou komunikaci s odesílatelem, který si z různých důvodů přeje zachovat anonymitu.

Ministerstvo práce a sociálních věcí:

Od 1. září 2004 existuje možnost oznámit podezření na korupční jednání zaměstnanců Ministerstva práce a sociálních věcí a jemu podřízených organizačních složek státu a příspěvkových organizací na protikorupční lince Ministerstva práce a sociálních věcí spravované odborem interního auditu a kontroly Ministerstva práce a sociálních věcí. Telefonní číslo: 221 923 199, fax: 221 924 949, email: korupce@mpsv.cz. V roce 2007 byl přijat 1 telefonát na protikorupční linku a 13 podání na protikorupční emailovou adresu. V roce 2008 2 telefonické hovory a 16 emailů. Podání byla vyřizována dle vyhodnocení jejich skutečného obsahu, tj. v režimu stížností, podnětů ke kontrole nebo dotazů. Většina podání vůbec prvky možné korupce neobsahovala. Podání, která byla mimo kompetenci Ministerstva práce a sociálních věcí, byla postoupena úřadu příslušnému k jejich vyřízení.

Ministerstvo pro místní rozvoj:

Protikorupční linka Ministerstva pro místní rozvoj 234 709 709 funguje ve spolupráci se Svazem měst a obcí (SMOČR) od poloviny roku 2005. Linka slouží starostům měst a obcí i dalším obecním zastupitelům, kteří mají podezření na korupční jednání, upozornit na korupční jednání může i jiný státní či ministerský úředník. V září 2008 byl mezi Ministerstvem pro místní rozvoj a SMOČR uzavřen Dodatek č. 1 k Dohodě o spolupráci mezi Ministerstvem pro místní rozvoj a SMOČR, kterým byl nastaven efektivnější systém fungování protikorupční linky Ministerstva pro místní rozvoj a který zároveň umožňuje širší využití linky 199.

Ministerstvo průmyslu a obchodu:

V rámci resortu Ministerstva průmyslu a obchodu nebyla zřízena zvláštní protikorupční telefonní linka nebo emailová adresa. Již v minulosti bylo Ministerstvem průmyslu a obchodu vyjádřeno, že zřízení zvláštní protikorupční linky na Ministerstvu průmyslu a obchodu je považováno za neúčelné. Jejich zřízení vidí opodstatněné u institucí, v nichž působí inspekční orgány disponující prostředky obdobnými jako orgány činné v trestním řízení (Ministerstvo vnitra, Policie ČR, Bezpečnostní informační služba).

Na Ministerstvu průmyslu a obchodu existuje více možností, jak upozornit na nezákonné jednání. Kromě možnosti obrátit se písemným podáním adresovaným obecně na ministerstvo, případně přímo na pana ministra či odbor kontroly interního auditu Ministerstva průmyslu a obchodu, je možné využít i možnosti poslat emailové podání na elektronickou podatelnu Ministerstva průmyslu a obchodu.

Zřízení a provozování telefonní linky 199 považuje Ministerstvo průmyslu a obchodu za prospěšné, protože jejím prostřednictvím získávají občané, kteří se setkají s korupcí, bezplatnou právní pomoc a kvalifikované poradenství. Ke dni 25. listopadu 2008 byl na webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu zveřejněn kontakt na tuto linku.

Ministerstvo spravedlnosti:

Na Ministerstvu spravedlnosti je provozována protikorupční telefonní linka 221 997 595 a faxová linka 221 997 563 od roku 2004 souběžně s emailovou adresou korupce@mzp.justice.cz. Vyhodnocováním a vyřizováním je pověřen odbor generální inspekce, oddělení zvláštních kontrol. Systém plní svůj účel a není důvod na něm cokoli měnit. Na rozdíl o centrální linky 199 je kladem ze strany příjemce podání dobrá znalost fungování resortu – zajištění zpětné vazby.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy nemá zavedenou protikorupční tzv. „zelenou linku“, pro příjem podání, která obsahují podezření na možné korupční jednání zaměstnanců. Na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy je zřízena speciální elektronická adresa: korupce@msmt.cz. Podání obsahující podezření na možné korupční jednání mohou být rovněž zaslána na elektronickou adresu info@msmt.cz, nebo předána jiným vhodným způsobem (osobně do podatelny, poštou) a mohou být rovněž sdělena telefonicky pracovníkům odboru interního auditu a kontroly.

Príspevkové organizace a organizační složky státu v působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy nemají zavedeny protikorupční telefonní linky ani speciální elektronické adresy pro příjem podání, která obsahují podezření na možné korupční jednání jejich zaměstnanců.

Vzhledem k tomu, že podání obsahující podezření na možné korupční jednání zaměstnanců Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy mohou být podána jinými vhodnými a levnějšími způsoby a s přihlédnutím ke zkušenostem jiných ministerstev s využíváním protikorupčních linek nepovažuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zřízení protikorupční linky za efektivní. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy považuje za vhodné zachovat emailovou schránku korupce@msmt.cz.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy doporučuje jako stěžejní možnost podání podnětů využívat linku 199 s tím, že u podnětů, jejichž vyřízení bude spadat do kompetence Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, budou tyto předány odpovědným zaměstnancům Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy s tím, že způsob vyřízení může být monitorován nezávislou organizací zabývající se bojem proti korupci.

Ministerstvo vnitra:

Na webových stránkách Ministerstva vnitra jsou zveřejněny kontakty na Inspekci ministra vnitra, kam je možné hlásit podezření na korupci policistů a zaměstnanců Ministerstva vnitra, zároveň jsou návštěvníci webu Ministerstva vnitra upozorněni na existenci celostátní protikorupční linky 199, dále je zde uveden kontakt na bezplatnou telefonní linku v Bruselu, která slouží občanům České republiky pro hlášení anonymních podezření na zneužití prostředků z rozpočtu Evropských společenství.

Ministerstvo vnitra dále provozuje elektronickou adresu korupce@mvcz.cz, kam mohou občané zasílat připomínky a podněty na téma korupce a také podávat podněty na podezření z možného korupčního jednání. Tyto podněty jsou po přijetí vyhodnoceny a předány k dalším opatřením nejčastěji Inspekci ministra vnitra nebo Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality Služby kriminální policie a vyšetřování. Od února 2005 do července 2008 bylo přijato a předáno příslušným orgánům celkem 69 podání na tento email.

Ministerstvo zahraničních věcí:

Na internetových stránkách Ministerstva zahraničních věcí jsou zveřejněny kontakty na oznámení stížností (telefonicky, faxem, emailem a osobně na Generální inspekci). Je rovněž zpřístupněna linka č. 199 z telefonu Ministerstva zahraničních věcí.

Ministerstvo zdravotnictví:

Ministerstvo zdravotnictví zvláštní protikorupční linku či emailovou adresu neprovozuje, ani neviduje jakékoli podání daného charakteru. Zároveň může ubezpečit, že je připraveno na případná podání daného charakteru aktivně reagovat.

Ministerstvo zemědělství:

V srpnu 2004 byla zřízena protikorupční linka Ministerstva zemědělství s tel. č.: 221 082 275. Od doby zavedení ji využilo cca 10 oznamovatelů, pouze dva poskytli konkrétnější informace. Na webových stránkách Ministerstva zemědělství je v současnosti přehledný seznam kontaktních telefonních linek a nově i emailová adresa korupce@mze.cz.

Každý úřad státní správy potřebuje mít k dispozici jím zaznamenané a zpracované podněty na podezření z korupčního jednání, proto Ministerstvo zemědělství považuje požadavek TIC ke zrušení protikorupčních linek jednotlivých ústředních orgánů státní správy za neopodstatněný. Ministerstvo zemědělství neupřednostňuje centralizaci možnosti oznámení podvodných jednání do působnosti jedné organizace. Jednotlivé úřady musí pravidelně spolupracovat a vzájemně se informovat o svých činnostech v boji proti korupci a také o postupech řešení konkrétních případů a využívat zkušeností a odborného zázemí Transparency International.

Ministerstvo životního prostředí:

Kontaktní centrum pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání (telefonní-faxová linka a email) bylo zřízeno v polovině roku 2003. Za dobu jeho

trvání nedošlo ani v jednom případě k potřebě následného předání k šetření orgánům policie, celková četnost využití těchto kontaktních prostředků veřejností je poměrně nízká. Celkem bylo přijato 38 podání, ne vždy s korupční tematikou.

Je třeba konstatovat, že Ministerstvo životního prostředí považuje ponechání kontaktních prostředků na resortní úrovni do budoucna za důležité, neboť by veřejnost byla omezována pouze na jedno centrální kontaktní místo. Ministerstvo životního prostředí spatřuje tedy nabízenou možnost občanům k případnému využití bezplatné linky 199 s fundovanou personální obsluhou jako další variantu kontaktního místa pro přijímání oznámení korupčních případů ve státní a veřejné správě.

Český báňský úřad:

Státní báňská správa, tj. Český báňský úřad a obvodní báňské úřady, nezřídila pro zajištění boje proti korupci vlastní protikorupční telefonní linku, avšak o možnosti nahlásit podněty na podezření o korupčním jednání na bezplatné telefonní lince 199 informuje veřejnost na svých webových stránkách a zaměstnanci byli seznámeni s touto možností v rámci porad. Na portále Státní báňské správy je také veřejnost informována o možnosti podávat případné podněty k prošetření korupčního jednání nebo jeho podezření u zaměstnanců Státní báňské správy mimo písemné formy i elektronicky na adrese info@cbusbc.cz. Doposud však Státní báňská správa neobdržela žádné podání, které by upozorňovalo na korupční jednání zaměstnanců.

Český statistický úřad:

Český statistický úřad neprovozuje v rámci úřadu žádnou telefonní linku nebo email pro možnost anonymního nebo jmenovitého podání podezření na páchaní korupční činnosti v rámci úřadu nebo v souvislosti s jeho činností. Český statistický úřad má na svých webových stránkách zveřejněn kontakt na protikorupční linku 199.

Se závěrečnými doporučeními uvedenými v části 6. Závěrečné zprávy Ministerstva vnitra ČR o provozu protikorupční linky 199 za pilotní období od 19. září 2007 do 29. února 2008 lze podle Českého statistického úřadu souhlasit.

Český úřad zeměměřický a katastrální:

Protikorupční program Českého úřadu zeměměřického a katastrálního z 29. září 2003 ukládá řediteli odboru kontroly a dohledu Českého úřadu zeměměřického a katastrálního a ředitelům všech zeměměřických a katastrálních inspektorátů „*Zajistit zveřejnění kontaktů sloužících k přijímání anonymních informací o korupci a vyhodnocení těchto informací pravidelně předávat předsedovi ČÚZK.*“ Od roku 2003 je možné případné poznatky o možném korupčním ohrožení činnosti některého z orgánů státní správy zeměměřictví a katastru nemovitostí sdělovat i anonymně na adresu podatelny místně příslušných zeměměřických a katastrálních inspektorátů nebo Českého úřadu zeměměřického a katastrálního nebo nadiktovat na záznamník tel. č.: 284 041 277. Od roku 2003 nebylo v resortu zaznamenáno žádné oznámení. Resortní záznamník byl využit ve 4 případech. Ve všech případech byla záležitost prošetřena, výsledek šetření v žádném z případů nevedl k závěru, který by potvrzoval podezření z možného vlivu případných korupčních prvků.

Žádná zvláštní schránka elektronické pošty, která by byla určena výhradně pro příjem anonymních oznámení o případném podezření z možné korupce, není v resortu zřízena. Provozování uvedených kontaktních způsobů má na ekonomiku resortu prakticky zcela zanedbatelný dopad.

Český úřad zeměměřický a katastrální považuje další zachování vnitroresortních kontaktů pro případná oznámení za účelné a užitečné. Zřízení celostátní protikorupční linky 199 může být k vnitroresortním kontaktům doplňující alternativou. Linka 199 může být pro volající atraktivní především svou nezávislostí na jednotlivých resortech. Využití vnitroresortních kontaktů nabízí především vyšší operativnost a kvalifikační specializovanost při vyhodnocování obsahu jednotlivých oznámení i možnost případné okamžité aplikace některých přímých řídicích mechanismů. Český úřad zeměměřický a katastrální proto

nedoporučuje akceptovat návrh provozovatele linky 199 na zrušení všech jiných obdobných linek provozovaných veřejnou správou.

Český telekomunikační úřad:

K 10. červenci 2007 byla zprovozněna protikorupční emailová adresa korupce@ctu.cz. Vedle ústních, písemných, telefonických a elektronických podání došlých na elektronickou podatelnu úřadu (podatelna@ctu.cz) tak mohou občané rovněž hlásit případy podezření na spáchání korupce nebo podvodu zaměstnancem Českého telekomunikačního úřadu i prostřednictvím této emailové adresy. V období od 10. července 2007 nebylo Českému telekomunikačnímu úřadu oznámeno ústně, telefonicky ani doručeno písemně nebo elektronicky, na elektronickou podatelnu nebo na protikorupční emailovou adresu žádné podání ve věci podezření na spáchání korupce nebo podvodu zaměstnancem Českého telekomunikačního úřadu.

Český telekomunikační úřad na svých webových stránkách rovněž uveřejnil informaci o provozu bezplatné protikorupční linky 199 (internetové stránky www.linka199.cz), jejímž prostřednictvím může být veřejnosti poskytnuta bezplatná právní pomoc a kvalifikované poradenství.

Energetický regulační úřad:

Energetický regulační úřad nemá zřízenou žádnou speciální protikorupční telefonickou linku a na svých internetových stránkách neodkazuje na žádnou individuální protikorupční emailovou adresu. Protikorupční linka 199 je dle názoru Energetického regulačního úřadu zcela dostačující.

Národní bezpečnostní úřad:

Národní bezpečnostní úřad v říjnu 2007 zprovoznil emailovou adresu korupce@nbu.cz, na kterou lze oznamovat případy možného korupčního jednání zaměstnanců Národního bezpečnostního úřadu. Za dobu od jejího zveřejnění nebyl na uvedenou emailovou adresu zaslán žádný podnět. Agenda spojená s provozováním emailové adresy nezatěžuje Národní bezpečnostní úřad natolik, aby se uvažovalo o jejím zrušení.

Národní bezpečnostní úřad navrhuje, aby bylo v rámci meziresortní koordinační skupiny pro boj s korupcí otevřeno téma předávání informací o možné korupci od příjemců k oznámením dotčeným orgánům státní správy a zajištění předávání těchto informací prostřednictvím jediného subjektu, nejlépe ústředního orgánu státní správy (např. Ministerstvem vnitra).

Správa státních hmotných rezerv:

Příkazem předsedy Správy státních hmotných rezerv č. 9 ze dne 14. dubna 2008 byla zřízena telefonní linka a emailová adresa pro nepřetržitý příjem hovorů a informací, týkajících se podezření z korupčního jednání v podmínkách Správy. Určenému vedoucímu zaměstnanci Správy bylo uloženo 1x ročně vyhodnotit účinnost a efektivnost uvedených protikorupčních opatření.

Státní úřad pro jadernou bezpečnost:

Státní úřad pro jadernou bezpečnost neměl a nemá zřízenou vnitřní protikorupční linku, a proto byla v posledním čtvrtletí loňského roku na Státním úřadu pro jadernou bezpečnost zřízena možnost využití připojení úřadu na speciální protikorupční linku zřízenou Ministerstvem vnitra. Všichni zaměstnanci mají možnost volat z kteréhokoli telefonního aparátu s interním oprávněním a s předvolbou 0 a podávat podněty týkající se korupčního jednání nebo podezření na toto jednání. Tato možnost využití jednoho z nástrojů boje proti korupci byla zaměstnancům oznámena elektronickou cestou.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže:

V červenci 2007 zřídil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže emailovou adresu korupce@compet.cz, příjem zpráv na tento email je sledován Útvarem interního auditora. Samostatnou telefonní linku pro příjem podnětů na podezření z možného korupčního jednání

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže neprovozuje. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže navázal úzkou spolupráci v oblasti boje proti korupci s nevládní organizací Transparency International – Česká republika, o. p. s. (TIC). Na základě domluvené spolupráce pak TIC, která je provozovatelem celostátní protikorupční kontaktní telefonní linky č. 199, kontaktuje v případě některých obdržených podání Úřad pro ochranu hospodářské soutěže s tím, že problematika vybraných podání je Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže dále postoupena ve formě podnětu k vlastnímu šetření. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže navrhuje zachovat stávající praxi.

Úřad průmyslového vlastnictví:

Úřad průmyslového vlastnictví zřídil dne 6. září 2004 následující protikorupční linky: telefon: 224 322 002; email: korupce@upv.cz. V roce 2007 bylo na protikorupční email přijato 1 podání, které bylo po řádném prošetření překlasifikováno na stížnost. Zájem veřejnosti je minimální, resp. žádný. Přínosem je možnost bezprostřední reakce úřadu na postoupená podání. Existence linek nemá z praktického hlediska vliv na činnost Úřadu průmyslového vlastnictví, z ekonomického hlediska jsou náklady na provoz linek minimální.

Protikorupční linky Úřadu průmyslového vlastnictví slouží jako potencionální zdroj informací o možném korupčním chování zaměstnanců úřadu. Úřad je schopen bezprostředně reagovat na uskutečněná podání a přijímat preventivní a nápravná opatření. Vzhledem k tomu, že linka 199 neposkytuje příslušným úřadům zpětnou vazbu, je existence protikorupčních linek Úřadu průmyslového vlastnictví nadále nezbytná.

Shrnutí:

Telefonní číslo, faxové číslo a emailovou adresu, kam je možné hlásit podezření z možného korupčního jednání, provozuje Ministerstvo dopravy, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo práce a sociálních věcí. **Protikorupční telefonní linku a email** provozuje Ministerstvo financí, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zemědělství, Správa státních hmotných rezerv a Úřad průmyslového vlastnictví. Celní správa provozuje **bezplatnou protikorupční linku (záznamník) a email. Pouze telefonní linku** má Ministerstvo pro místní rozvoj provozovanou ve spolupráci se Svazem měst a obcí a Český úřad zeměměřický a katastrální (záznamník). **Pouze email** provozuje ve svém resortu Ministerstvo obrany, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Český telekomunikační úřad, Národní bezpečnostní úřad a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Speciální protikorupční linky **nemá zřízeny** Ministerstvo kultury, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo zdravotnictví, Český báňský úřad, Český statistický úřad, Energetický regulační úřad a Státní úřad pro jadernou bezpečnost.

Na resortních webových stránkách má **kontakty na linku 199** zveřejněny Ministerstvo dopravy, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Český báňský úřad, Český statistický úřad, Český telekomunikační úřad a Národní bezpečnostní úřad. Na bezplatnou telefonní **linku OLAF**, kde je možné oznámit zneužití prostředků z fondů ES, má kontakt zveřejněno Ministerstvo dopravy, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo zemědělství.

Neomezovat ohlašovací možnost občanů a zachovat stávající praxi navrhuje **Ministerstvo financí**. Dle jeho názoru by měl mít každý jednotlivec právo volby, na koho se obrátí, resortní linky by nadále měly sloužit občanům. Stejného názoru je **Ministerstvo zemědělství**, které neupřednostňuje centralizaci možnosti oznámení, **Ministerstvo životního prostředí a Český úřad zeměměřický a katastrální** – tyto resorty považují linku 199 za další z alternativ, kam mohou občané směřovat svá podání. **Ministerstvo obrany** pokládá provoz vlastní „protikorupční linky“ (schránky elektronické pošty) za velice přínosné a důležité opatření snižující korupční rizika při rozsáhlých činnostech příslušníků Ministerstva obrany. **Ministerstvo spravedlnosti** považuje resortní protikorupční systém za funkční a

nevidí důvod na něm cokoli měnit. **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** chce zachovat resortní protikorupční email, jako stěžejní vidí možnost podání podnětů na linku 199 s tím, že u podnětů, jejichž vyřízení bude spadat do kompetence Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, budou tyto předány odpovědným zaměstnancům Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. **Národní bezpečností úřad** navrhuje v rámci meziresortní koordinační skupiny pro boj s korupcí formalizovat vzájemné předávání informací.

Ministerstvo průmyslu a obchodu považuje zřízení protikorupční linky pro svůj resort za neúčelné, zřízení linky 199 za prospěšné. Pro **Energetický regulační úřad**, který nemá zřízenou žádnou speciální protikorupční linku je protikorupční linka 199 zcela dostačující. **Ministerstvo pro místní rozvoj** uzavřelo s SMOČR Dodatek č. 1 k Dohodě o spolupráci mezi Ministerstvem pro místní rozvoj a SMOČR, kterým došlo k širšímu využití linky 199. **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže** pravidelně spolupracuje s Transparency International a je pro zachování stávající praxe. **Ministerstvo kultury** považuje provozování protikorupčních linek za vhodné a potřebné, doporučuje zvážit omezení jejich počtu nejvýše na 4 linky, a to kromě linky 199 ještě na linky na ministerstvech financí a vnitra, případně obrany; navrhuje meziresortní spolupráci a součinnost s linkou 199.

Závěr:

Po vyhodnocení informací o kontaktních telefonních linkách a emailech pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání v jednotlivých ústředních orgánech státní správy se navrhuje:

- zachovat speciální protikorupční emaily všech resortů, které v současnosti protikorupční emaily provozují, jako potencionální zdroj informací o možném korupčním chování zaměstnanců resortů s tím, že jednou ročně bude příslušným resortem vypracována informace o provozu emailu a tyto informace si resorty v rámci meziresortní koordinační skupiny pro boj s korupcí vzájemně poskytnou; tato informace bude zároveň zveřejněna na webových stránkách resortu,
- zrušit speciální telefonní a faxové linky pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání ve všech resortech kromě Ministerstva financí a Ministerstva spravedlnosti a zajistit spolupráci s provozovatelem protikorupční linky 199,
- zajistit na resortních webech zveřejnění kontaktu na protikorupční linku 199.

4 Výsledky jednání mezíresortní koordinační skupiny pro boj s korupcí

Mezíresortní koordinační skupina pro boj s korupcí je pracovní skupina, která byla sestavena za účelem plnění cíle vlády 07.21 - "důsledně realizovat Strategii vlády v boji proti korupci", jehož gestorem je Ministerstvo vnitra. Předpokladem zdárného plnění tohoto cíle vlády je součinnost všech zainteresovaných ústředních orgánů státní správy. Úkolem mezíresortní koordinační skupiny pro boj s korupcí je sledovat a vyhodnocovat protikorupční opatření a spolupracovat na sestavování zprávy o naplňování Strategie vlády v boji proti korupci a aktualizaci Strategie. Dále pracovní skupina sleduje legislativní proces související s korupční problematikou a navzájem se informuje o konkrétních protikorupčních krocích provedených v jednotlivých resortech. Na jednání pracovní skupiny jsou jako odborníci na problematiku boje proti korupci zváni zástupci nevládních neziskových organizací zabývajících se problematikou korupce.

Na základě zaslaných podkladů a výsledků jednání mezíresortní koordinační skupiny pro boj s korupcí a zástupců nevládních neziskových byly zpracovány **následující návrhy:**

4.1 Zpracování, implementace a pravidelná aktualizace interních protikorupčních předpisů ústředních orgánů státní správy

Usnesení vlády ze dne 25. října 2006 č. 1199 ukládá bodem II./10. a) členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy v rámci svých úřadů a organizačních složek státu, příspěvkových organizací, osob ovládaných ve smyslu příslušných ustanovení obchodního zákoníku, aktualizovat do 30. června 2007 resortní a interní předpisy s cílem zohlednit protikorupční opatření obsažená ve Strategii. Aby ze strany ústředních orgánů státní správy nedocházelo k odlišným interpretacím tohoto bodu, navrhuje se uložit všem ústředním orgánům státní správy povinnost indikovat zdroje a formy korupčního jednání, provádět jejich analýzu, zpracovat a průběžně aktualizovat resortní interní protikorupční programy obsahující konkrétní protikorupční organizační a technická opatření k potírání korupce v působnosti jednotlivých institucí veřejné správy. Aktualizaci a kontrolu provádět minimálně jednou ročně.

Dále se navrhuje aktualizace Kodexu etiky zaměstnanců ve veřejné správě (zvláště článků týkajících se střetu zájmů, přijímání darů a jiných nabídek).

4.2 Novelizace zákonů o obcích, krajích a hl. m. Praze

I přes schválení zákona č. 298/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, je legislativní úprava fungování územních samospráv v oblasti zajištění transparentnosti a hospodárnosti zcela nedostatečná a její zdárná novelizace je prioritní. Koordinační skupina proto navrhla, aby se tyto zákony novelizovaly podobným způsobem jako zákon o svobodném přístupu k informacím, tedy nejprve zpracováním analýzy mapující nedostatky upravovaných zákonů v praxi, poté v odborné skupině spolu se zástupci Asociace krajů, Svazu měst a obcí, zainteresovaných nevládních organizací a dalších odborníků nalézt vhodné legislativní řešení.

Vzhledem k tomu, že plnění úkolu probíhá v souladu s usnesením vlády č. 593 ze dne 21. května 2008, bude novela zákonů zpracována v úzké součinnosti nejen s územními samosprávnými celky, ale též s organizacemi zabývajících se transparentností a veřejnou kontrolou v nově určeném termínu do 31. října 2009.

4.3 Novelizace zákona o střetu zájmů

Zákon o střetu zájmů prodělal novelou č. 216/2008 Sb. zásadní obrát k horšímu: přestal být zákonem o střetu zájmů a vrátil se do své původní podoby odevzdávání

oznámení veřejných funkcionářů. Zákon o střetu zájmů musí obsahovat sankce za zneužití veřejného postavení k osobnímu prospěchu (§3) tak, jak je obsahoval před jmenovanou novelizací. Proto se navrhuje, aby došlo k novelizaci zákona o střetu zájmů, která tento nedostatek napraví.

Rovněž bylo koordinační skupinou navrženo doplnit do zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, že Ministerstvo spravedlnosti je ústředním orgánem státní správy odpovědným za oblast upravenou zákonem o střetu zájmů (tak, jak je nyní pouze dovozováno z jiných kompetencí uvedeného ministerstva).

4.4 Stanovení pravidel tzv. legitimního lobbingu

Úkol II./2. ad) usnesení vlády ze dne 25. října 2006 č. 1199 pro ministra spravedlnosti a předsedu Legislativní rady vlády předložit vládě do 31. března 2007 návrh věcného záměru úpravy tzv. legitimního lobbingu, byl usnesením vlády ze dne 27. června 2007 č. 715 pro nedostatečnou zmapovanost této oblasti v České republice zrušen. Avšak propojení obchodních a politických zájmů je jedním z nejzávažnějších problémů v České republice a regulace lobbingu je jedním z efektivních nástrojů nápravy. Proto se navrhuje vypracovat analýzu a zmapovat současný stav lobbingu v ČR, porovnat různé principy regulace lobbingu v zahraničí, navrhnout vhodný systém pro podmínky ČR a otevřít odbornou diskusi na toto téma.

4.5 Posílení závaznosti a vymahatelnosti zjištění a závěrů kontrol Nejvyššího kontrolního úřadu

Závaznost a vymahatelnost zjištění a doporučení kontrol Nejvyššího kontrolního úřadu je dalším z nástrojů zajištění hospodárnosti nakládání se státním majetkem. Závěry kontrol Nejvyššího kontrolního úřadu musejí být neoddiskutovatelné a náprava vymahatelná. Současný „nezávazný“ způsob fungování Nejvyššího kontrolního úřadu je nevhodné využití veřejných prostředků. Navrhuje se proto posílit kompetence pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu tak, aby cestou využití principu odpovědnosti bylo zamezeno opakování zjištěných chyb, uvedených v kontrolních závěrech Nejvyššího kontrolního úřadu a posílit závaznost a vymahatelnost zjištění a doporučení kontrol Nejvyššího kontrolního úřadu.

4.6 Formulace pravidel, za kterých by stát přistupoval na arbitráže namísto soudního řízení (pravidla pro uzavírání rozhodčích doložek)

Rozhodčí řízení vykazuje celou řadu významných odchylek od standardního soudního řízení. V rozhodčím řízení, které je zpravidla neveřejné, je obvykle vyloučeno přezkoumání nálezu. Rozhodcem přitom může být de facto jakákoliv plnoletá osoba, bez ohledu na její odborné schopnosti a charakterové vlastnosti. Významná je rovněž okolnost, že pohledávky za státem jsou považovány za velmi likvidní a rozhodčí nálezy jsou respektovány ve většině jurisdikcí světa. Soukromý subjekt má tedy v rozhodčím řízení se státem výraznou motivaci k ovlivnění výsledku sporu. Zároveň o výsledku sporu rozhodují osoby, které nenesou v podstatě žádnou odpovědnost za výsledek sporu. Všechny tyto okolnosti vedou k závěru, že rozhodčí řízení vykazuje vysoký korupční potenciál, a to zejména s ohledem na značné majetkové hodnoty, o které ve sporu obvykle jde. Pominout nelze ani skutečnost, že dochází k zakládání různých obskurních arbitrážních a rozhodčích center, která se mnohdy snaží působit veřejnoprávním dojmem (např. Rozhodčí soud ČR). Záruky spravedlivého procesu a objektivního rozhodování takových arbitrážních center přitom nejsou žádné.

Měla by být formulována pravidla, za kterých by stát přistupoval na arbitráže namísto soudního řízení (pravidla pro uzavírání rozhodčích doložek). Navrhuje se proto přijmout pravidla pro účast státu v rozhodčích sporech, aby pokud možno vyloučil možnost, že jednáním nezodpovědné nebo jinak zainteresované osoby bude zaveden do rozhodčího

řízení s minimální jistotou objektivitu takového rozhodování. Dále pak by měly být revidovány veškeré dosud uzavřené rozhodčí doložky a tyto informace zveřejněny.

4.7 Zavedení pravidel pro zjednodušení vymáhání tzv. regresivní odpovědnosti veřejných funkcionářů

Je žádoucí, aby byla zavedena pravidla, která jednoznačně vymezí odpovědnost veřejných funkcionářů za škodu a zjednodušení vymáhání tzv. regresivní odpovědnosti veřejných funkcionářů za škodu způsobenou při správě majetku obecně.

Navrhuje se proto zavést pravidla, která zjednoduší vymáhání tzv. regresivní odpovědnosti veřejných funkcionářů za škodu způsobenou při správě majetku a posílí odpovědnost veřejných funkcionářů za škodu způsobenou při výkonu veřejné funkce. Toto doporučení se navrhuje legislativně zajistit implementací do právního řádu.

4.8 Změna Jednacího řádu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a Jednacího řádu Senátu Parlamentu ČR

Úkol II./2. bb) usnesení vlády ze dne 25. října 2006 č. 1199 pro ministra spravedlnosti a předsedu Legislativní rady vlády předložit vládě do 30. června 2007 návrh na změnu Jednacího řádu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a Jednacího řádu Senátu Parlamentu České republiky s cílem upravit proces uplatňování pozměňovacích návrhů byl usnesením vlády ze dne 25. července 2007 č. 853 zrušen. Avšak nízká transparentnost legislativního procesu v Parlamentu ČR a současné možnosti poslanců uplatňovat své pozměňovací návrhy značně snižují dopad dalších opatření, která zvyšují transparentnost legislativního procesu, jako jsou tzv. RIA a veřejná elektronická diskuse k připravovaným zákonům.

Navrhuje se proto obnovit práci na návrhu změny Jednacího řádu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a Jednacího řádu Senátu Parlamentu České republiky, s cílem znemožnit schválení pozměňovacích návrhů bez zhodnocení jejich dopadu na ostatní právní normy a dosáhnout harmonizace s dalšími opatřeními, která zvyšují transparentnost legislativního procesu.

5 Závěry

Níže uvedené závěry shrnují podněty a náměty dané na základě výše popsaných doporučení České republiky mezinárodními skupinami pro boj s korupcí, závěrů zprávy o pilotním provozu protikorupční linky 199, výsledků jednání meziresortní koordinační skupiny pro boj s korupcí, návrhů nevládních neziskových organizací a ústředních orgánů státní správy. Ústředním orgánům státní správy se navrhuje zvážit k zapracování níže uvedené náměty do právní úpravy. Míra iniciativy se ponechává na zvážení jednotlivých ústředních orgánů státní správy na základě předložených podkladů:

ministru vnitra

- zapracovat, v souladu s usnesením vlády ze dne 22. září 2008 č. 1205 k tezím zákona o úřednících ve veřejné správě a o vzdělávání ve veřejné správě, do tohoto návrhu zákona pravidlo, že úředníci veřejné správy jsou přijímáni výhradně na základě výběrového řízení,
- předložit vládě informaci o problémech přípravy věcného záměru zákona o správní odpovědnosti právnických osob za jednání, k jehož postihu zavazují mezinárodní smlouvy,
- zajistit průběžnou a pravidelnou propagaci protikorupční linky 199,

ministru vnitra ve spolupráci s ministrem práce a sociálních věcí

- zavést, v souladu s usnesením vlády ze dne 22. září 2008 č. 1205 k tezím zákona o úřednících ve veřejné správě a o vzdělávání ve veřejné správě, pravidla pro periodické a průběžné vzdělávání o protikorupčních opatřeních, etickém chování a bezúhonnosti pro všechny úředníky ve veřejné správě,

členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy

- realizovat závěry vyplývající z informací o kontaktních telefonních linkách a emailech pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání v jednotlivých ústředních orgánech státní správy tak, jak je uvedeno v kapitole 3.2,
- zpracovat a pravidelně aktualizovat interní protikorupční programy s cílem zohlednit protikorupční opatření obsažená ve Strategii vlády v boji proti korupci,

ministru spravedlnosti

- doplnit do zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, že Ministerstvo spravedlnosti je ústředním orgánem státní správy odpovědným za oblast upravenou zákonem o střetu zájmů (tak, jak je nyní pouze dovozováno z jiných kompetencí uvedeného ministerstva),
- připravit návrh na změnu zákona o střetu zájmů, který bude obsahovat sankce za zneužití veřejného postavení k osobnímu prospěchu, zavedení jednotných předpisů upravujících normy pro přijímání darů, prohlášení o osobních zájmech, jiných vykonávaných činnostech a situace, kdy úředníci veřejné správy přecházejí do soukromého sektoru
- zavést pravidla pro zjednodušení vymáhání tzv. regresivní odpovědnosti veřejných funkcionářů za škodu způsobenou při správě majetku
- připravit návrh formulace pravidel, za kterých by stát přistupoval na arbitráže namísto soudního řízení (pravidla pro uzavírání rozhodčích doložek),

předsedovi Legislativní rady vlády

- připravit návrh na posílení závaznosti a vymahatelnosti zjištění a závěrů kontrol Nejvyššího kontrolního úřadu,

- zpracovat zprávu o současném stavu lobbingu v ČR, s porovnáním různých principů regulace lobbingu v zahraničí a návrhem vhodného systému pro podmínky ČR.

Doporučuje se předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky zvážit změnu Jednacího řádu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a předsedovi Senátu Parlamentu České republiky zvážit změnu Jednacího řádu Senátu Parlamentu České republiky s cílem upravit proces uplatňování pozměňovacích návrhů tak, aby nebyla narušována ostatní opatření zvyšující transparentnost legislativního procesu (např. tzv. RIA).